

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки
Івано-Франківської обласної державної адміністрації
Вище професійне училище №7 м. Калуша

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВПУ №7 м. Калуша

Володимир МЕЛЬНИК

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

Основи філософських знань

спеціальність

G13 "Харчові технології"

галузь знань

G "Інженерія, виробництво та будівництво"

освітньо-професійна програма

"Виробництво харчової продукції"

Викладач

Сергій ОЛЕКСЮК

Розглянуто та схвалено

на засіданні циклової комісії

Протокол № 1 від 26.08.2015

Голова ЦК

Світлана КОГУТ

Калуш

ЗМІСТ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ

1. Опис навчальної програми.
2. Мета, завдання навчальної дисципліни, компетентності.
3. Очікувані результати навчання.
4. Програма навчальної дисципліни.
5. Структура навчальної дисципліни.
6. Зміст навчальної дисципліни.
7. Критерії оцінювання результатів навчання (з урахуванням специфіки навчальної дисципліни).
8. Список рекомендованих джерел (література та інформаційні ресурси)

1. Опис навчальної програми.

На сучасному етапі розвитку суспільства Філософія стає науковим орієнтиром в усвідомленні людиною сутності світобудови. Наше складне, динамічне, суперечливе сьогодення вимагає від людини здатності цілеспрямованої, усвідомленої, розумної орієнтації в навколишньому світі. Саме засвоєння досягнень філософської культури сприяє формуванню у особистості цієї здатності. Знання філософії і її основ, підвищує культуру мислення, посилює чіткість, послідовність, аргументовану доведеність суджень, ознайомлює з правилами дискусії, посилює ефективність і переконаність мови.

Навчальна дисципліна «Основи філософських знань» передбачає засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності; ознайомлення студентів із наявними філософськими концепціями, які розкривають поліфонізм і плюралізм філософського мислення; створення умови для формування світоглядної культури студентства.

Курс «Основи філософських знань» зорієнтовано на творче осмислення досягнень світової філософської думки, формування у студентів критичного мислення і вміння наукового аналізу щодо різних аспектів сучасного життя. Вивчення курсу спрямоване на формування духовного світу особистості, яка усвідомлює своє місце у світі, зокрема, суспільстві. Курс повинен надати можливість орієнтуватися у численних поглядах на світ, його загальну будову, роль людини у світі, розумітися на різноманітних методологічних проблемах пізнання.

Вивчення курсу сприятиме засвоєнню знань з основ філософії як світогляду людини, або сукупності поглядів на світ у цілому та ставлення людини до цього світу, в розумінні онтологічних, гносеологічних, аксіологічних і соціальних проблем буття.

Основна навчальна і виховна мета предмету «Основи філософських знань» - вивчення загальних принципів буття, пізнання, стосунків людини і світу. Ознайомити студентів з багатим пластом філософських знань, історією

виникнення та розвитку філософії, її ведучими течіями і основними проблемами, котрі завжди мали і мають світоглядну спрямованість, а також сприяти формуванню і розвитку у студентів теоретичного мислення, здатності творчо розглядати явища і процеси навколишньої дійсності, володіння методологією пізнання та практичної діяльності.

Філософія завжди відігравала важливу роль у житті людства: формувала світоглядну позицію, сприяла вихованню і визначенню людського і соціального статусу. Роль філософії зростає в періоди радикальних змін, а тим більше сьогодні, коли сучасний соціум характеризується плюралізмом думок і ціннісних орієнтирів, що вимагає висування завдання збереження загальнолюдських цінностей та ідеалів.

Курс “Основи філософських знань ” у системі підготовки молодших бакалаврів сприяє інтелектуальному становленню студентської молоді. Програма розрахована на вивчення дисципліни протягом одного семестру. Метод вивчення — лекційно-семінарський. Форма підсумкового контролю — залік. Оцінювання здійснюється за дванадцяти бальною системою

Все це обумовлює актуальність вивчення дисципліни «Основи філософських знань»

Дисципліна «Основи філософських знань» є нормативною навчальною дисципліною, що формує загальні компетентності за переліком навчального плану для підготовки фахових молодших бакалаврів освітньо-професійної програми “Харчові технології

При вивченні курсу важливо використовувати міжпредметні зв’язки, спиратись на вже набуті знання з історії України, культурології, правознавства, соціології, психології, політології та інших наук.

2. Мета, завдання навчальної дисципліни, компетентності.

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи філософських знань» є формування системи знань та поглядів на світ у цілому та ставлення людини до цього світу, в розумінні онтологічних, гносеологічних, аксіологічних і соціальних проблем буття. Вивчення курсу спрямоване на формування у студентів навичок самостійного розгляду світоглядних проблем життя, методологічних проблем пізнання та діяльності із залученням понятійного апарату філософії; пробудити в студентів інтерес до духовних пошуків та розширення горизонту особистісного світобачення; роз'яснювати причини підвищення значущості гуманітарного знання за умов ускладнення між індивідуальних стосунків в сучасному суспільстві.

Особливе значення основ філософських знань і в минулому, і сьогодні виявляється в здатності створювати умови для самостійного осмислення студентами існування та розвитку природного і соціального світу, формоутворень культури і пізнання, людини та її сутності. Філософія завжди апелювала до мислення людини як до вміння формувати уявлення та знання про світ і місце людини в ньому. Як саме мислення філософія – це не стільки результат, що закріплюється у формі чітких і виважених положень, скільки процес, якому належить навчитись. Це вміння мислити можна здобути лишень у процесі філософської освіти через діалог із мислителями минулого та сучасності, через діалог студента та викладача.

Щоб здатність до ефективного раціонального мислення з'являється сама собою. Для цього необхідно ґрунтовно засвоювати знання, перш за все, – досягнення філософської культури, історії філософії, де унаочнюється особливий спосіб мислення – критичний. Він допоможе правильно сформулювати студенту свої життєві позиції, ідеали, цінності та реальні програми свого розвитку і розвитку вітчизни. Сучасна філософія є узагальненою філософською думкою людства і ґрунтується на досвіді, теорії та практиці, здобутих в лоні кожної національної філософії. Саме філософія може спрямувати особистісні пошуки для перетворення об'єктивної реальності, спираючись на силу людського розуму.

3. Очікувані результати навчання.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

Знати:

- предмет, джерела виникнення, функції та призначення філософії;
- форми і види світогляду, розуміти розбіжності світобачення і світорозуміння; основні галузі філософського знання;
- основні етапи історії розвитку філософської думки: основні парадигми філософствування, значення й сенс основних досягнень кожної філософської епохи;
- сутність діалектики: людський критерій розвитку, принципи, категорії, закони;
- походження, форми, структура, функції свідомості;
- зміст філософського вчення про пізнання, істину;
- основні наукові методи пізнавальної і практичної діяльності.
- сутність діалектики: людський критерій розвитку, принципи, категорії, закони;
- походження, форми, структура, функції свідомості;
- зміст філософського вчення про пізнання, істину;
- основні наукові методи пізнавальної і практичної діяльності.

Вміти:

- розрізняти специфіку світобачення і світорозуміння кожної культурно-історичної епохи, бачити та логічно пояснювати внутрішні зв'язки між основними напрямками філософії;
- з'ясувати основні фактори виникнення, розвитку та змін філософських знань відповідно історичної доби; розрізняти специфіку світобачення і світорозуміння кожної культурно-історичної епохи, бачити та логічно пояснювати внутрішні зв'язки між основними напрямками філософії;
- давати наукову характеристику філософським вченням видатних мислителів минулого і сучасності;
- порівнювати, пояснювати, аналізувати, критично оцінювати духовні і релігійні явища, орієнтуватися у багатому світі духовної культури;
- користуватися науковою термінологією;

- самостійно працювати з додатковою літературою, складати конспект, тези, готувати реферати, доповіді, брати участь у дискусіях, семінарах;
- аргументовано відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему, толерантно ставитися до протилежних думок;
- на основі провідних ідей мислителів створювати власні програми фізичного духовного вдосконалення; застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань та в особистому житті.
- збагачувати власну духовну культуру шляхом самоосвіти, творчо працювати над поглибленням культурно-освітніх знань.

Результатами (компетенціями) вивчення дисципліни є:

- засвоєння студентами основних термінів і понять філософії на рівні відтворення, тлумачення та використання їх у повсякденному і професійному житті;
- формування знань про змістові відмінності філософії від інших форм мислення;
- опанування уявлень про структуру філософського знання, розмаїття та особливості філософських дисциплін, їх ролі в обґрунтуванні та розвитку людського мислення, пізнання світу, культури та суспільства;
- здатність до абстрактного мислення;
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області;
- розуміння ролі історії філософії для актуального філософського мислення;
- цілісне уявлення про історичний поступ філософії, етапи і логіку її розвитку;
- розуміння місця української інтелектуальної традиції у світовій;
- формування знань про еволюцію основних філософських ідей та проблем, уміння вирішувати проблеми, орієнтація в напрямках і тенденціях сучасного філософського дискурсу, їх зв'язку з попередньою інтелектуальною історією;
- здатність до особистісного розвитку та бажання досягати успіху;
- уміння аргументувати власну позицію.

4. Програма навчальної дисципліни.

Спеціальність, спеціалізація (шифр,)	Семестр	Години								Екзамен		Залік
		Аудиторні	у тому числі				Самостійна робота	у тому числі				
			Лекції	Семінарські	Лаборатор	Контр.роб		Самостійне	РГР			
G13 “Харчові технології” G«Виробництотехнології»	60	2	40	32	8	-	-	-	20	-	-	+

Модулі. Змістовні модулі	Всього, годин	Форми навчальної роботи			
		Лекції	Семінарські заняття	Залік	Самостійна робота студента
Модуль 1. Гуманістичний зміст історії виникнення і розвитку філософії"	20	11	3	—	6
Змістовий модуль 1. Філософія, її предмет та функції	7	4	1	—	2
Змістовий модуль 2. Історія філософської думки	13	7	2	—	4
Модуль 2. Галузевий розвиток сучасної західноєвропейської філософії	38	19	5	—	14
Змістовий модуль 1. Філософський зміст проблеми буття. Гносеологія	14	7	2	-	6
Змістовий модуль 2. Соціальна філософія.. Філософська антропологія	24	12	3	—	8
Залік	2			2	
	60	30	8	2	20

5. Структура навчальної дисципліни.

Лекційний курс

№ з/п	Зміст	Кількість годин
1	2	3
	Модуль 1. Гуманістичний зміст історії виникнення і розвитку філософії"	11
	Змістовий модуль 1. <i>Філософія, її предмет та функції</i>	4
1	Філософія, її предмет, проблематика і структура	2
2	Світогляд як духовно практичне засвоєння світу	2
	Змістовий модуль 2. <i>Історія філософської думки</i>	7
1	Філософія Стародавнього світу	2
2	Західноєвропейська філософія часів середньовіччя та епохи Відродження..	2
3	Філософія Нового часу	1
4	Філософія XX- XXI століть.	1
5	Філософська думка в Україні	1
	Модуль 2 <i>Галузевий розвиток сучасної західноєвропейської філософії</i>	19
	Змістовий модуль 1. <i>Філософський зміст проблеми буття. Гносеологія</i>	7
1	Проблема буття у філософії.	2
2	Духовний вимір людського буття.	2

№ з/п	Зміст	Кількість годин
3	Сутність та структура пізнавального процесу	2
4	Логіка та методологія наукового пізнання	1
	Змістовий модуль 2. <i>Соціальна філософія. Філософська антропологія</i>	12
1	Філософський аналіз суспільства	1
2	Громадське суспільство	1
3	Філософська антропологія	2
4	Діалектика взаємодії людини і суспільства	1
5	Цінності в житті людини і суспільства	1
6	Глобальні проблеми людства і людина	1
7	Філософське осмислення культури і цивілізаційних процесів	1
8	Історичні моделі культури та цивілізаційні типи	1
9	Релігієзнавство як наука	1
10	Залік	2

Семінарські заняття

№ з/п	Зміст	№ задачі	Кількість Годин
	Модуль 1.		
1	Семінарське заняття. Філософія ,її проблематика та функції у суспільстві		3
2	Семінарське заняття. Антична філософія		
3	Семінарське заняття. Німецька класична філософія		
4	Семінарське заняття. Сучасна філософська думка в Україні.		
	Модуль 2.		
1	Семінарське заняття. Діалектика та її альтернативи.		5
2	Семінарське заняття. Пізнання світу як предмет філософського аналізу		
3	Семінарське заняття . Сучасні концепції суспільного розвитку		
4	Семінарське заняття. Сенс життя людини		
5	Семінарське заняття. Виміри цінностей людського Буття		
6	Семінарське заняття. Філософія релігії. Класифікація релігії та її географія		

Самостійна навчальна робота студента

Самостійна робота студентів складається:

- з вивчення теоретичного матеріалу, який розглянуто на лекціях;
- теоретичного матеріалу, заданого викладачем на самостійне опрацювання;
- виконання домашніх завдань

№ з/п	Теоретичний матеріал	Обсяг у годинах	Примітка
	Модуль 1. Гуманістичний зміст історії виникнення і розвитку філософії		
	Змістовий модуль 1. <i>Філософія, її предмет та функції</i>		
1	Філософія, її предмет, проблематика і структура	1	
2	Світогляд як духовно практичне засвоєння світу	1	
	Змістовий модуль 2. <i>Історія філософської думки</i>		
3	Філософія середніх віків та періоду Відродження.	2	
4	Філософія ХІХ – ХХ століть. Сучасна філософія Заходу.	2	
	Модуль II Галузевий розвиток сучасної західноєвропейської філософії Змістовий модуль 1. <i>Філософський зміст проблеми буття. Гносеологія</i>		
5	Проблема буття у філософії.	1	
6-7	Духовний вимір людського буття.	2	
8	Сутність та структура пізнавального процесу	2	
9	Логіка та методологія наукового пізнання	2	

	Змістовий модуль 2. <i>Соціальна філософія. Філософська антропологія</i>		
10-11	Філософський аналіз суспільства. Сучасні концепції суспільного розвитку	2	
12	Філософська антропологія	2	
13	Діалектика взаємодії людини і суспільства	1	
14-15	Виміри цінностей людського буття	2	

6. Зміст навчальної дисципліни.

Розділ I.

Вступ до філософії і основні етапи її історичного розвитку.

Тема 1. Вступ до філософії. Філософія та її роль у суспільстві.

Філософія, її предмет та функції. Філософія та світогляд. Історичні типи світогляду. Місце філософії в культурі.

Тема 2. Розвиток філософської думки.

Філософія старої Індії, Китаю, Греції і Риму. Середньовічна філософія. Філософія Відродження. Філософія Нового часу. Німецька класична філософія. Сучасна світова філософія.

Тема 3. Філософська думка в Україні.

Філософія давніх слов'ян. Філософія в Києво – Могилянській академії. Філософські погляди Г. Сковороди і Т. Шевченка.

Розділ II.

Онтологія.

Тема 4. Філософський зміст, проблеми буття.

Філософський зміст категорії буття. Єдність матерії, руху, простору, часу.

Тема 5. Виникнення і природа свідомості.

Поняття свідомості. Генезис свідомості. Структура свідомості, її основні рівні.

Тема 6. Діалектика та її альтернатива.

Основні поняття, що характеризують діалектику, як теорію розвитку. Поняття закону. Класифікація законів. Основні універсальні закони діалектики

Розділ III.

Соціальна філософія.

Тема 7. Філософський аналіз суспільства.

Поняття соціального у філософії. Суспільство як система і життєдіяльність людини. Діяльність як спосіб існування соціального. Формування українського суспільства в сучасних умовах.

Тема 8. Суспільство і природа.

Поняття «природа». Природа як географічне середовище. Взаємодія природи, суспільства в процесі історичного розвитку. Екологія і екологічні проблеми України.

Тема 9. Рушійні сили та суб'єкти суспільного розвитку.

Поняття «рушійні сили розвитку суспільства». Суб'єкти суспільного розвитку. Діалектика розвитку процесів етносу суспільного буття.

Тема 10. Проблеми людини у філософії.

Особистість у вимірах філософського аналізу. Людина. Індивід. Особистість. Життєва позиція особистості. Діяльність людини. Індивідуальне становлення людини.

Тема 11. Матеріальні основи розвитку суспільства.

Поняття суспільного виробництва. Сутність та структура суспільного виробництва. Продуктивні сили і виробничі відносини, їх структура і взаємодія. Створення матеріальних основ в будівництві нової української держави на засадах ринкової економіки.

Тема 12. Політична система суспільства.

Сутність політики. Політичне життя суспільства. Політична система, її структура та функції. Держава – базовий інститут політичної системи.

Розділ IV.

Філософський аналіз науки.

Тема 13. Специфіка, рівні, форми і методика наукового пізнання.

Методологія наукового пізнання. Генезис науки. Закономірності розвитку науки. Наука, як соціальна система. Структура науки. Наука як феномен культури.

Тема 14. Духовне життя суспільства.

Суспільна свідомість культури. Структура духовного життя суспільства. Форми суспільної свідомості. Особливості духовної культури суспільства. Відродження духовної культури українського народу.

Тема 15. Цінності в житті людини і суспільства.

цінностей людського буття.

Тема 16. Соціальне прогнозування і глобальні проблеми сучасності

Основні сфери, методи, засоби соціального прогнозування.

7. Критерії оцінювання результатів навчання (з урахуванням специфіки навчальної дисципліни).

Форми поточного контролю знань.

Лекція: фронтальне опитування, вибіркове усне опитування, письмове опитування, тестування, технічний диктант.

Семінарське заняття: співбесіда, захист доповідей (рефератів), діалог.
Самостійна робота студентів: перевірка конспекту, перевірка відповідей на проблемні питання, опитування на семінарському занятті. Рівень засвоєння матеріалу дисципліни здійснюється шляхом проведення поточного модульного контролю (ПМК) у вигляді письмової відповіді на завдання різної складності, виконання етапів індивідуального завдання, відповіді на семінарах та підсумкового контролю

Підсумковий контроль знань.

Здійснюється в екзаменаційну сесію у формі заліку.

Підсумкова оцінка з дисципліни складається з оцінок, отриманих за поточний (модульний) контроль, результатів виконання індивідуального завдання відповідей на семінарах та/або за результатами підсумкового семестрового контролю.

Загальна оцінка формується як середнє арифметичне оцінок з усіх елементів завдання з округленням до цілого числа. У разі необхідності викладач запрошує студента на співбесіду для уточнення його знань.

Залік:

Оцінювання знань студентів з теоретичної підготовки відповідно до ОПП здійснюється за національною 12-бальною шкалою («12 11 10 - відмінно», «9 8 7 - добре», «6 5 4 -задовільно», «3 2 1- незадовільно») та 100-бальною шкалою оцінювання (оцінка «відмінно» –(90-100 балів), оцінка «добре» – (74-89 балів), оцінка «задовільно» – (60-73 бали), «незадовільно»– (1-59 балів))у формах поточного і підсумкового контролю (семестрові екзамени та заліки). Поточне оцінювання проводиться за 12-бальною шкалою і його результати позначаються цифрами від 1 до 12, або оцінювання проводиться в

накопичувальній системі.

Вивчення модуля завершується проведенням модульної контрольної роботи. Модульний контроль здійснюється як підсумок роботи студента впродовж вивчення змістового модуля за результатами засвоєння теоретичного та практичного матеріалу, виконання студентом інших видів навчальної роботи, передбаченої змістом модуля. Після вивченого змістового модуля кожному студенту виставляється оцінка за знання матеріалу з цього змістового модуля. Студенти, які під час вивчення змістового модуля несвоєчасно виконують завдання викладача, втрачають бали. Рівень засвоєння матеріалу модуля може визначатися, як сума балів, набраних студентом під час його вивчення або на підставі результатів контрольного заходу (виконання письмового завдання або комп'ютерне тестування після закінчення засвоєння матеріалу навчального модуля). Сума балів за модуль виставляється за 100-бальною шкалою відповідно до розподілу балів та національною шкалою.

Семестровий залік з навчальної дисципліни проводиться після закінчення її вивчення, до початку заліково-екзаменаційної сесії (але не раніше проведення викладачем останнього заняття). Семестровий залік виставляється на підставі результатів поточного, проміжного контролю (тестування, поточного опитування, виконання індивідуальних завдань та певних видів робіт на практичних або лабораторних заняттях) протягом семестру, модульного контролю та інших видів робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. До семестрового заліку обчислюється сума балів за всі змістові модулі і виставляється у стовпчик «Сума балів за модулі». Залік проводиться в поза аудиторний час. На залік відводиться від 0 до 40 балів згідно з робочою програмою.

До семестрового контролю у формі екзамену студент допускається, якщо він виконав усі види робіт, завдань, передбачених робочим навчальним планом на семестр з відповідної навчальної дисципліни. До семестрового екзамену обчислюється сума балів за всі модулі і виставляється у стовпчик «Сума балів за модулі». На екзамен відводиться від 0 до 40 балів згідно з робочою програмою. За семестровий екзамен до Журналу заноситься загальна сума балів

за 100-бальною шкалою, тобто сума балів за модулі та бали, отримані під час складання екзамену, поряд у стовпчику «Національна шкала» виводиться оцінка прописом за національною 12 - бальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Таблиця виставлення оцінок за 100-бальною та національною шкалою оцінювання

100-бальна шкала оцінювання	Національна шкала оцінювання
90-100	12 11 10 (відмінно)
74-89	9 8 7 (добре)
60-73	6 5 4 (задовільно)
1-59	3 2 1 (незадовільно)

8. Список рекомендованих джерел (література та інформаційні ресурси)

Основна література

- 1.Александрова, О.В. Філософія Середніх віків та доби Відродження: Підручник / О.В. Александрова. – К.: Видавець ПАРАПАН, 2002. – 169 с.
- 2.Андрущенко В.П., Губерський Л.В., Михальченко М.І. Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія: Підручник для вищих навч. закладів. – К.: Генеза, 2006. – 656 с.
- 3.Бичко І.В., Бойченко І.В., Бойченко М.І., Бузький М.П., Табачковський В.Г. Філософія: Підручник для студентів вищих закладів освіти. – Київ: Либідь, 2001. – 406 с.
- 4.Горський, В.С. Історія української філософії: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. С. Горський, К. В. Кислюк. – К.: Либідь, 2004. – 488 с.
- 5.Історія української філософії: Підручник / М. Ю. Русин, І. В. Огородник, С. В. Бондар та ін. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К.: ВПЦ "Київський університет", 2008. – 591 с.
- 6.Касьян В. І. Філософія: навч. посіб. / В. І. Касьян. 5-те вид., випр. і доп. – Київ: Знання, 2008. – 347 с.
- 7.Конверський А.Є. Логіка: підручник. – 2-ге вид. виправлене. –К.: ВПЦ «Київський університет», 2017. – 391 с.
- 8.Конверський А. Є. Логіка: Підручник для студентів юридичних факультетів. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 304 с.
- 9.Лузан А.О. Вступ до філософії: навчальний посібник для ВНЗ / А.О. Лузан. – Київ : Центр учбової літератури, 2013. – 136 с.
- 10.Петрушенко В. Л. Філософія: підручник / В. Л. Петрушенко. 4-те вид., випр. і доп. – Львів: Магнолія, 2006. – 504 с.
- 11.Причепій Є. М. Філософія: навч. посіб. для студен вищих навчальних закладів. – Київ: Академвидав, 2005. – 592 с.
- 12.Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 306 с.

13. Філософія: навч. посіб. / [Л. В. Губерський, І. Ф. Надольний, В. П. Андрущенко та ін]; за ред. І. Ф. Надольного. 7-ме вид., стереотип. – Київ: Вікар, 2008. – 534 с.
14. Філософія: світ людини. Курс лекцій: навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / В. Г. Табачковський [та ін.]. – К.: Либідь, 2003. – 432 с.
15. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. посібник / за ред. Л.В. Губерського. – Київ: Знання, 2009. – 624 с.
16. Хоменко І. В. Логіка – юристам: підруч. / І. В. Хоменко. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 224 с.
17. Хоменко І. В. Логіка: теорія та практика: Підручник. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 400 с.
18. Цалін С. Д. Логічний словник-довідник / С. Д. Цалін. — 4-те вид., виправл. і доповн. — Х. : Факт, 2006. — 383 с.
19. Щербина О.Ю. Логіка для юристів: Курс лекцій. – Вид. 2-ге, доп. і перероб. – К.: Юридична думка, 2004. – 264 с.
20. Ярошовець В. Історія філософії: Словник / За заг. ред. В. Ярошовця. – К.: Знання України, 2005. – 1200 с.

Додаткова література

1. Бойченко І. Філософія історії / І. Бойченко, М. Горлач, І. Жиленкова, Є. Мануйлов. – К.: Прапор, 2006. – 656 с.
2. Гатальська С. Філософія культури. – Київ: Либідь, 2005. – 328 с.
3. Гринів О. Історія української філософії . Львів: Тріада плюс, 2015. – 302 с.
4. Декарт Р. Міркування про метод, щоб правильно спрямовувати свій розум і відшукувати істину в науках / Андрушко В., Гатальська С., переклад на українську. – К.: Тандем, 2001. – С. 14-36.
5. Добронравова І.С. Філософія та методологія науки: підручник / І.С. Добронравова, Л.І. Сидоренко. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 223 с.
6. Енциклопедія постмодернізму / За ред. Ч. Вінквіста та В. Тейлора; Пер. з англ. В. Шовкун; Наук. ред. пер. О. Шевченко. – К.: Основи, 2003. – 503 с.

7. Жеребкін В.Є. Логіка: Підручник. – 9-те вид., стер. – К.: Т-во “Знання”, КОО, 2006. – 255 с.
8. Історія української філософії: хрестоматія / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка; упоряд. М. В. Кашуба. – Л.: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2004. – 356 с.
9. Конверський А.Є. Сучасна логіка (класична та некласична). – 2-ге вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 294 с.
10. Кондзьолка В. Історія Середньовічної філософії: навч. посіб. – Львів: Світ, 2001. – 218 с.
11. Огородник І.В., Русин М.Ю. Українська філософія в іменах: Навчальний посібник. – Київ: Либідь, 1997. – 327 с.
12. Перова О.Є. Філософські аспекти біоетики: навч. посіб.[для студ. вищ.навч.закл] / О.Є.Перова. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 160 с.
13. Поліщук Н. Філософія прагматизму. К.: Українська Центр духовної культури, 2012. – 400 с.
14. [Поступіков М. О. Логіка: Конспект лекцій. – Київ: МНТУ, 2009. – 48 с.](#)
15. Ратніков В. Основи філософії науки і філософії техніки: навчальний посібник. – Вінниця: ВНТУ, 2012. – 291 с.
16. Ратніков В. С. Історія та філософія науки. Хрестоматія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. III-IV рівнів акредитації / В. С. Ратніков, З. Ю. Макаров. – Вінниця: Нова Книга, 2009. – 411 с.
17. Рьод В. Шлях філософії: ХІХ–ХХ ст. – Київ: Дух і Літера, 2010. – 368 с.
18. Стружевський В. Онтологія. – Київ: Дух і літера; Інститут релігійних наук св. Томи Аквінського, 2014. – 312 с.
19. Сучасний словник із суспільних наук / за ред. О.Г. Данильяна, М. І. Панова. – Х.: Прапор, 2006. – 432 с.
20. Федів Ю.А., Мозкова Н.Г. Історія Української філософії. – Київ: Україна, 2001. – 510 с.

21. Філософський енци. словник: енциклопедія / НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди; голов. ред. В. І. Шинкарук. – Київ: Абрис, 2002. – 742 с.
22. Хоменко І.В. Логіка. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 335 с.
23. Ярошовець В. Історія філософії: від структуралізму до постмодернізму». – Київ: Знання України, 2004. – 74 с.
24. Історія філософії: Підручник / Ярошовець В. І., Бичко І. В., Бугров В. А. та ін.; за ред. В. І. Ярошовця. – К.: Вид. ПАРАПАН, 2002. – 774 с.
- 25.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Е-бібліотека «Чтиво» <http://chtyvo.org.ua>
2. Електронна бібліотека “psylib” (психологія, філософія, релігія,” (психологія, філософія, релігія, культурологія, методологія та ін.) <http://www.psylib.org.ua> (психологія, філософія, релігія, kiev.ua)
3. Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка <http://www.philsci.univ.kiev.ua/UKR/index.html>
4. Книжкова палата України імені Івана Федорова // <http://www.ukrb.org.ua> (психологія, філософія, релігія, ook.net/
5. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника // <http://www.lib.lviv.ua/> (психологія, філософія, релігія, rary.lviv.ua/
6. Наукова бібліотека ім.В. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка // <http://lib.gw.univ.kiev.ua/> (психологія, філософія, релігія,-
7. Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка // <http://lib.rary.lnu.edu.ua/b>” (психологія, філософія, релігія, lib” (психологія, філософія, релігія, l/
8. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання // www.nb.gov.ua (психологія, філософія, релігія, uv.gov.ua
Національна парламентська бібліотека України // <http://www.nplu.org/>